

Mannerheimintien PM₁₀-hiukkasten koostumus ja lähteet raja-arvon ylityspäivinä 2008-2010

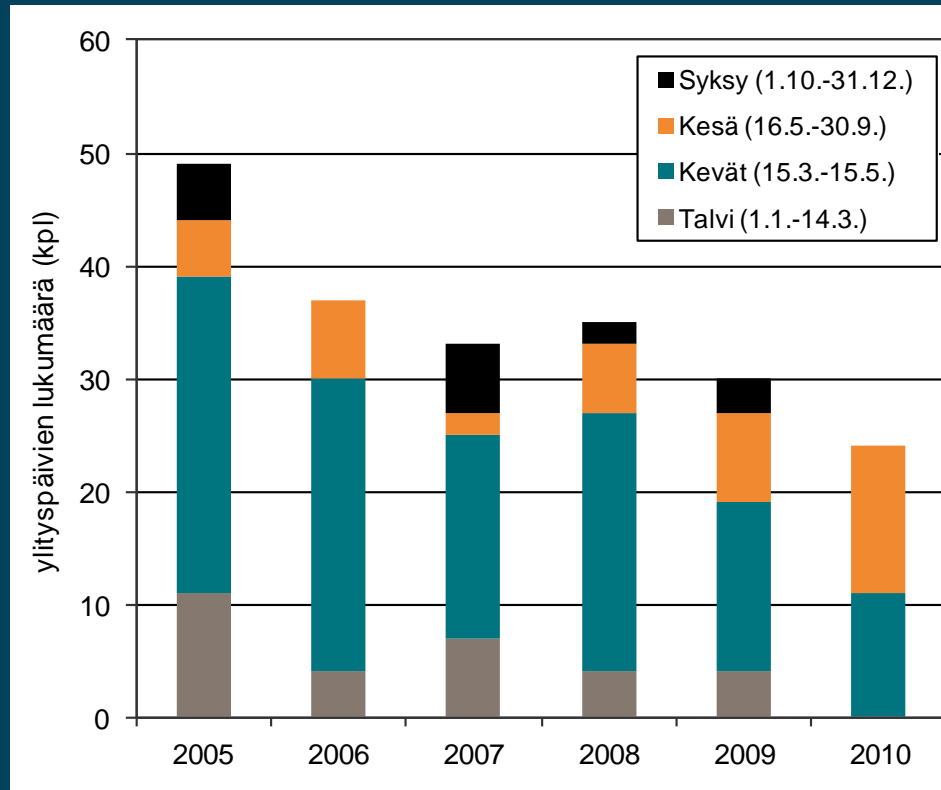
Kaarle Kupiainen, Roosa Ritola, Ana
Stojiljkovic, Jarkko Niemi

Katupölyseminaari 25.1.2012

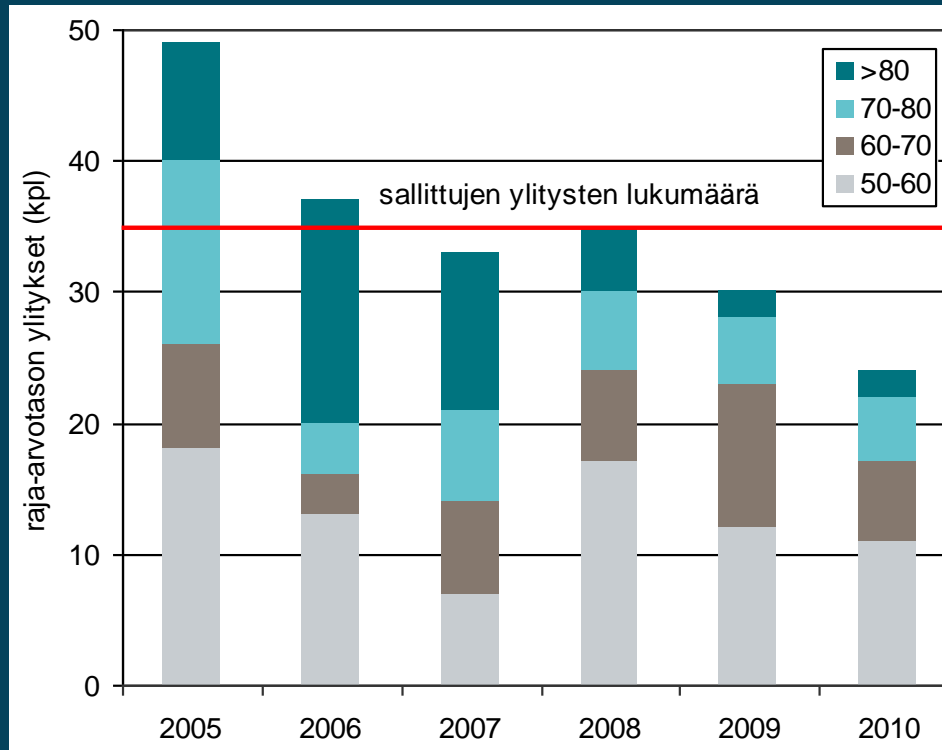
Tutkimustehtävä ja aineisto

- Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää eri päästölähteiden vaikutusta HSY:n Mannerheimintien mittausasemalla PM₁₀ raja-arvon ylityspäivinä 2008-2010
- Tutkimuksessa oleellinen painotus mineraalihiukkasissa (liukkaudentorjuna, rakennustyömaiden pöly)
- Yksittäisten hiukkasten koostumusta analysoitiin PM₁₀ näytteistä (Eberline-suodattimilta)
- Lisäksi ilmanlaatuaseman ympäristöstä kerättyjen pölynäytteiden koostumusta analysoitiin
- Jokaisesta PM₁₀ näytteestä analysoitiin n. 250 hiukkasta, jotka tyypiteltiin klusterianalyysin avulla
- Lähteet arvioitiin laskennallisesti lähde- ja ilmanäytteiden koostumuksen perusteella

PM₁₀ raja-arvotason ylityspäivät ja vuodenaajat 2008-2010

PM₁₀ raja-arvotason ylityspäivät ja pitoisuudet 2008-2010

- Talvikaudet 2008 ja 2009 vähälumisia, talvikausi 2010 runsasluminen
- 2010 paljon liukkaudentorjuntaa: Mannerheimintiellä suolauskertoja 31 ja hiekoituskertoja 56 (viimeiset kirjaukset maaliskuulta)

Menetelmät

- PM₁₀ keräimenä toimi HSY:n ilmanlaadun monitorointiaseman Eberline-laite
- PM₁₀ hiukkas- ja lähdenäytteet analysoitiin SEM/EDX-laitteistolla
- Hiukkasten luokittelu tehtiin koostumuksen perusteella tilastollisesti sekä ”mineraalikirjaston” avulla
- Päästölähteiden osuuksia Mannerheimintien PM₁₀ hiukkasissa arvioitiin US EPA:n CMB8.2 ohjelmistolla

Ilmanlaatuaseman ympäristössä vaikuttaneita lähteitä

- Pölynäytteitä eri pinnoilta kerättiin Mannerheimintien mittausaseman ympäristöstä, raja-arvotason ylitysjankohtina (huhti-kesäkuu)
- Lähistöllä oli käynnissä useita rakennustyömaita painottuen kesän ajalle (nupukiveyksen uusiminen)
- Heinäkuun lopussa 2010 oli Venäjällä voimakkaita maastopaloja

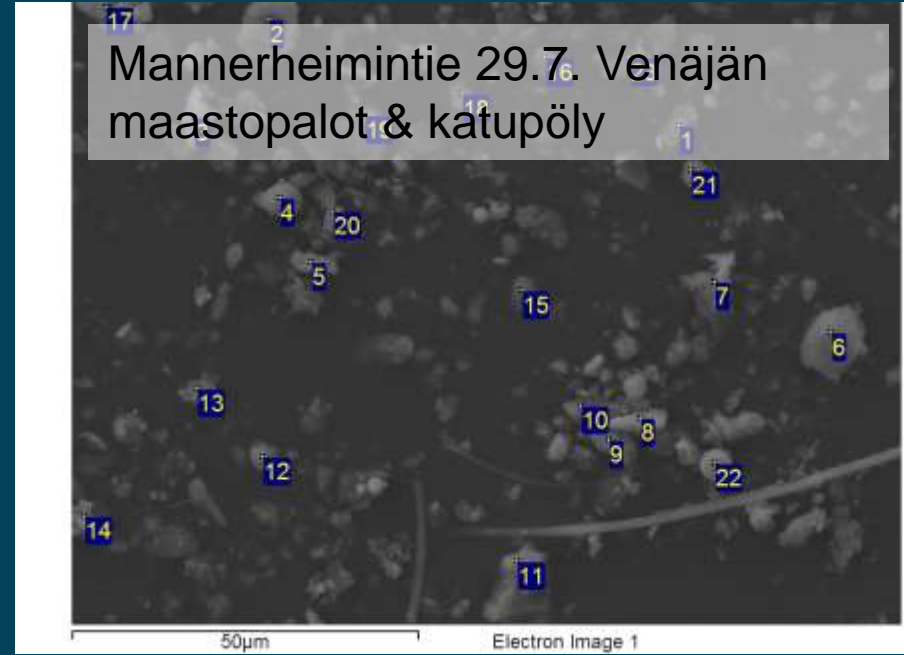
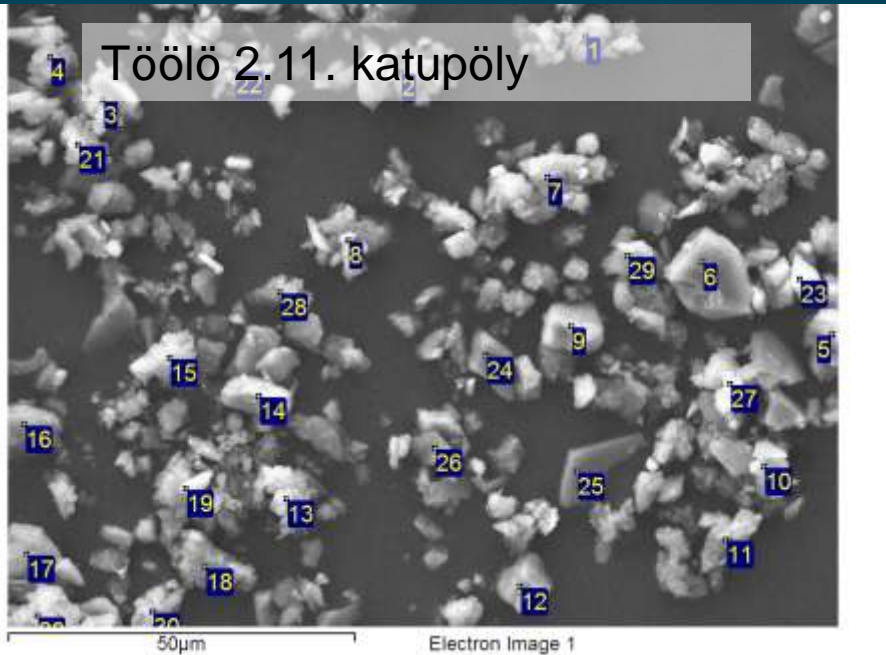

1. Nupukivityömaa
2. Mannerheimintie 7
3. Kaivopiha
4. Kaivopiha kadunvarsi
5. Raitiotie

Kuva 10.6.2010, nupukivityömaa

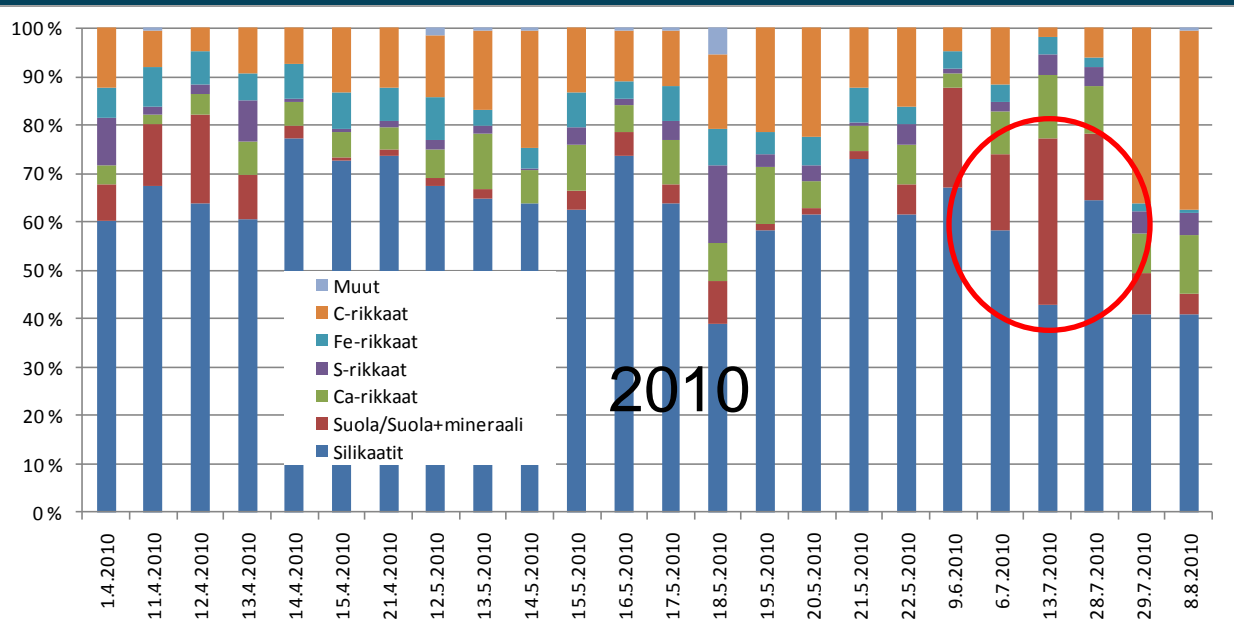
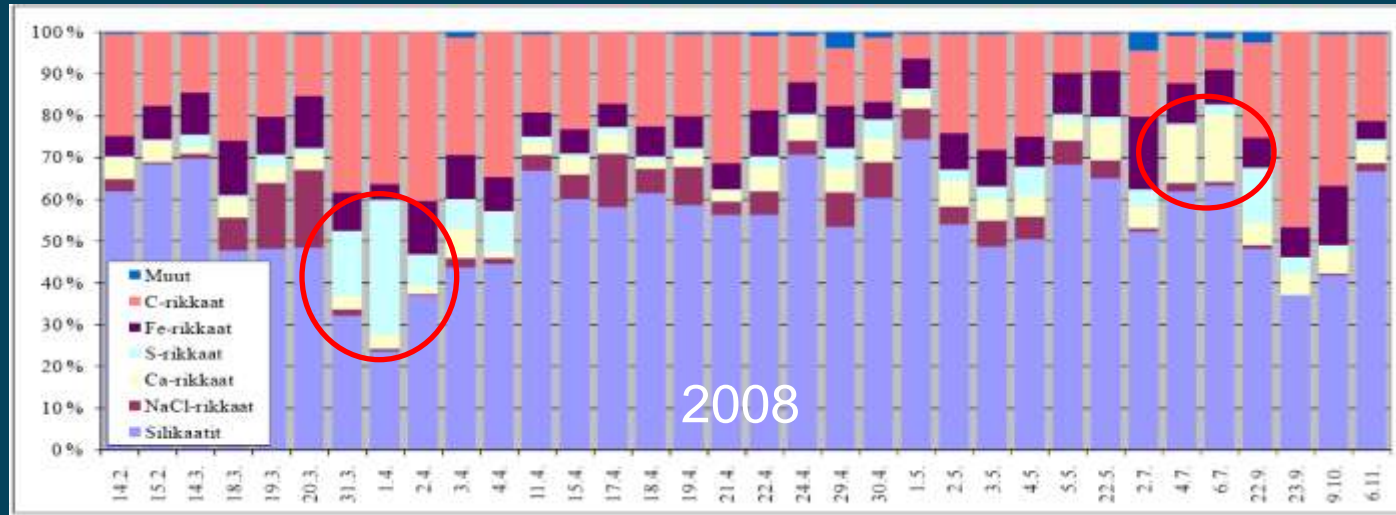
Kuvia vuodelta 2010

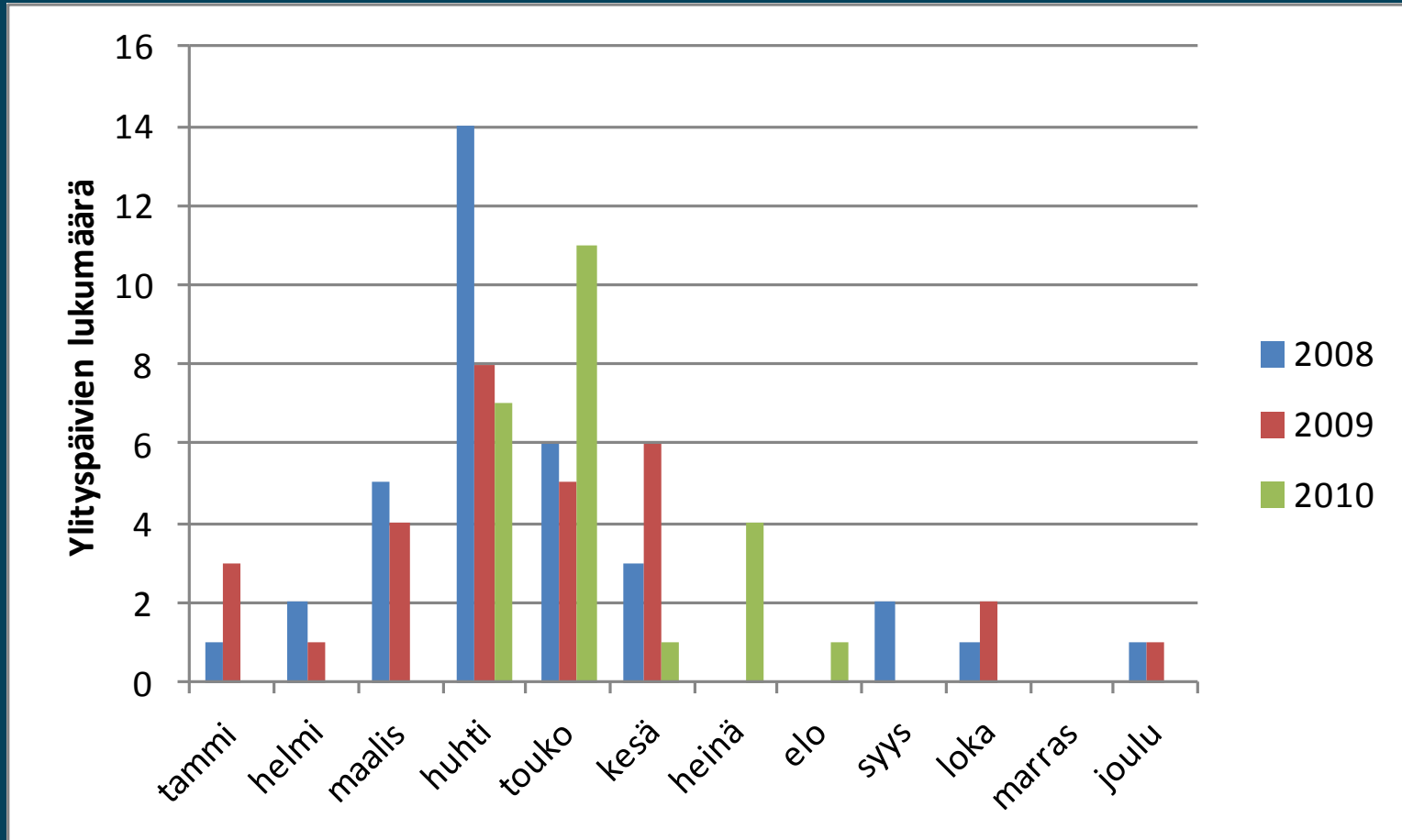

Päähiukkastyypit (SEM/EDX ja klusterianalyysi)

- Lähteiden vaikutus näkyy PM₁₀ näytteiden koostumuksissa
- Silikaatti-mineraaleilla merkittävä osuus, samoin hiili-pitoisilla hiukkasilla

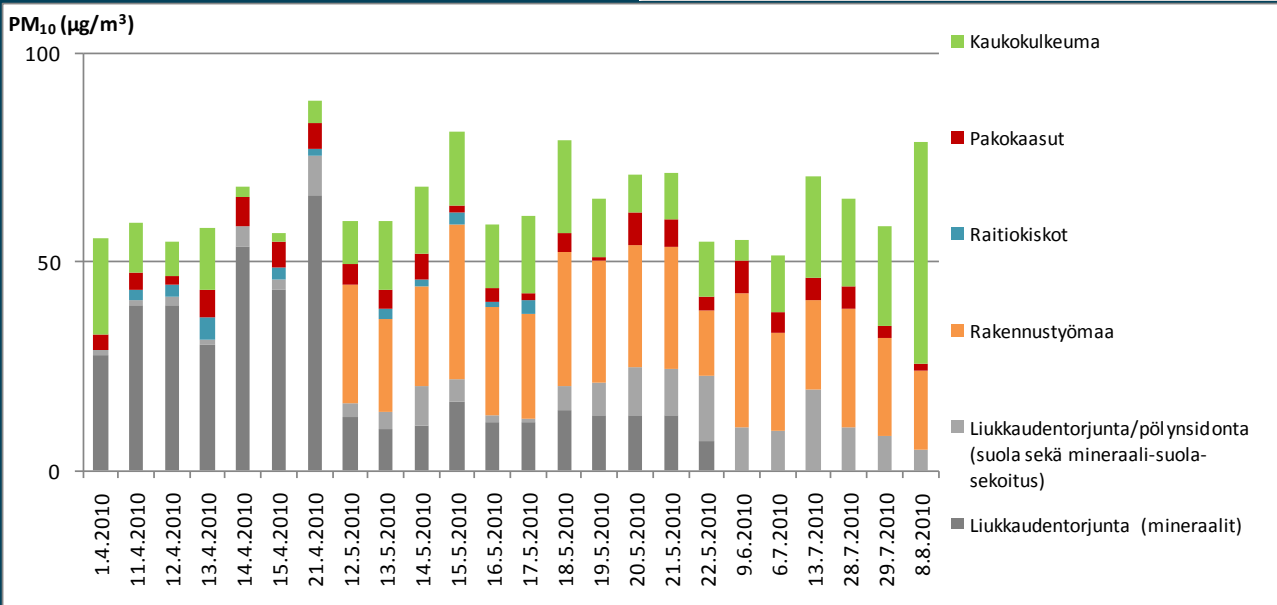
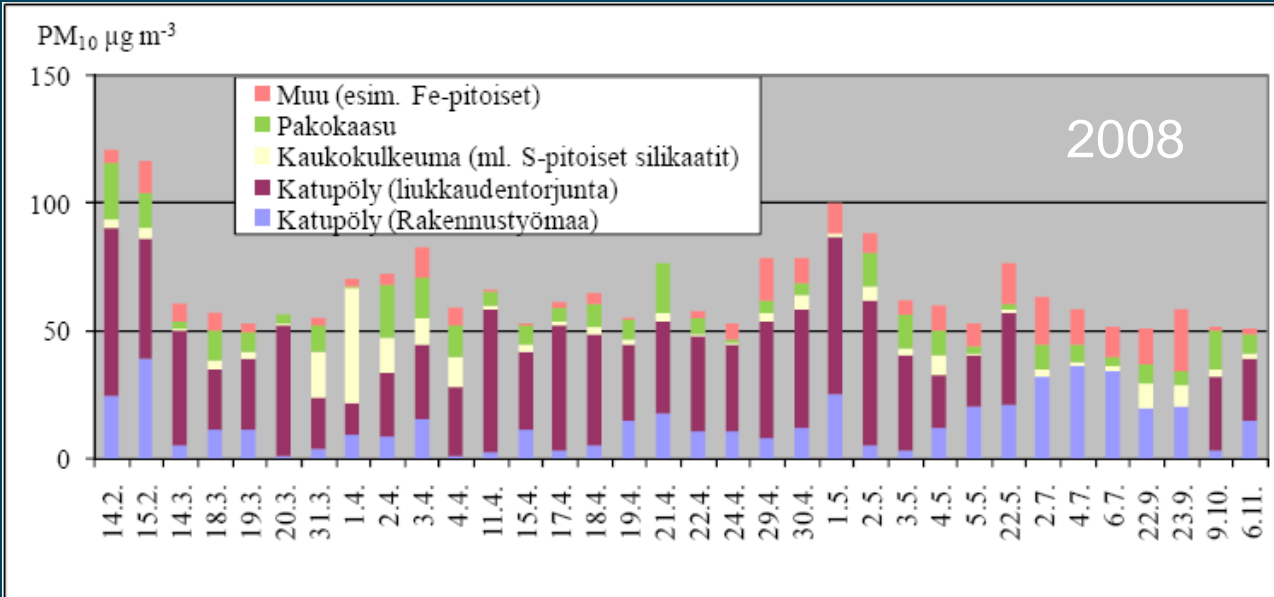

Ylityspäivien jakauma kuukausittain 2008-2010

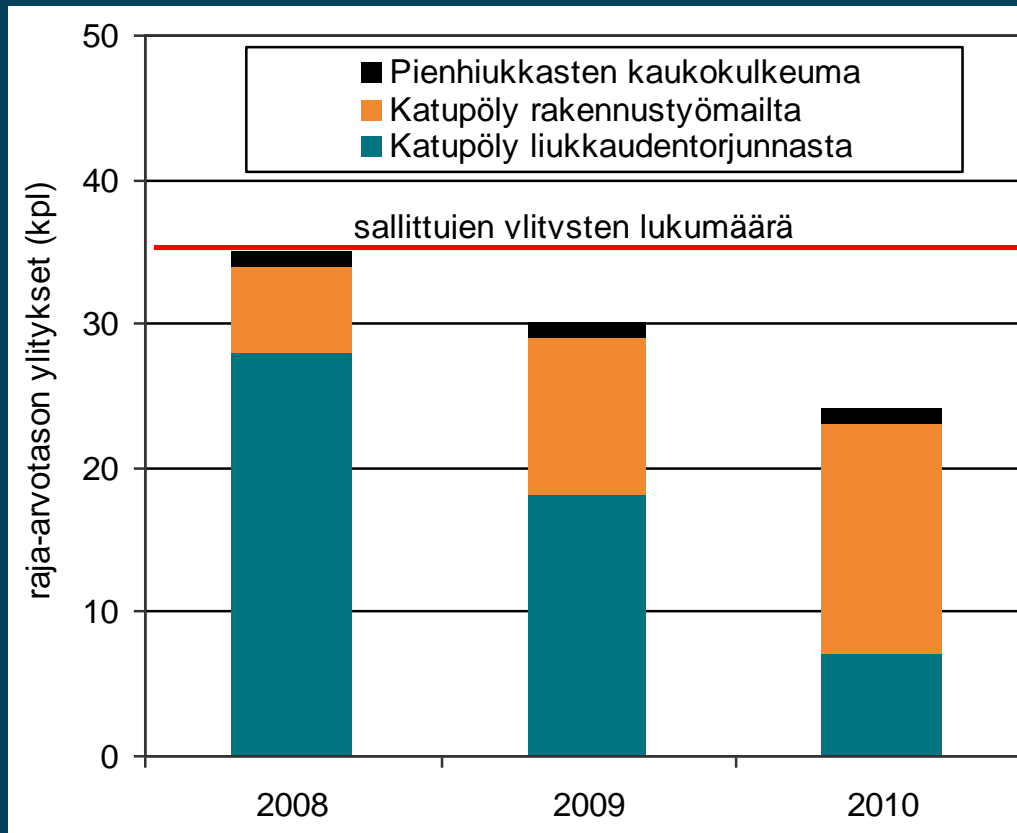

Päälähteiden jakauma-arviot

- Pakokaasun ja kaukokulkeuman osuudet arvioitu HSY:n mittausten perusteella
- Muut lähteet arvioitu yksittäishiukkas-analyysien perusteella

Päälähteiden osuudet ylityspäivien näytteissä

- Mittausaseman läistöllä tehdyt rakennustyöt näkyvät tuloksissa
- Liukkaudentorjunnan vaikutuksen on arvioitu vähenneen tutkimusjaksolla (Huom! Paljon talvihiekoitusta 2010)

Johtopäätöksiä

- PM10 vuorokausi raja-arvotason ylityspäivien lukumäärä on vähentynyt Mannerheimintien tutkimusasemalla tutkimusjaskolla
- Lähdearvion perusteella erityisesti kevätkaudella katupölyyn kohdistuvat toimenpiteet ovat edelleen avainasemassa PM₁₀ raja-arvon ylitysten estämiseksi ja pitoisuuksien alentamiseksi
- Tutkimusajankohtana Mannerheimintiellä käynnissä olleiden katurakennustyömaiden vaikutus näkyi erityisesti loppukevään ja kesän ylityspäivien määrissä.
- NaCl ja CaCl₂ olivat tunnistettavissa ilmanäytteissä

Kiitoksia mielenkiinnosta!

Pinnoilta kerättyjen pölynäytteiden koostumuksia 2010

